

ಕೋರಮಂಗಲಕ್ಕೆ ಮುಳುವಾಯಿತೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಪ್ಪು ನಿರ್ಧಾರ?

● ಪ್ರವೀಣ್ ಕುಮಾರ್ ಪಿ.ವಿ.

ಬೆಂಗಳೂರು: ಮಳೆಯಾದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಕೋರಮಂಗಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಪ್ರವಾಹ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಪ್ಪು ನಿರ್ಧಾರಗಳೇ ಕಾರಣವೇ?

ಹೌದು ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ (ಐಐಎಸ್ಸಿ) ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನ. ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಸಡ್ಡೆ ಹೇಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಲು ಕಾರಣವಾದವು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿ ಟಿ.ವಿ.ರಾಮಚಂದ್ರ, ಎಸ್.ವಿನಯ್ ಹಾಗೂ ಭರತ್ ಎಚ್ ಐತಾಳ್ ಅವರ ತಂಡ ನಡೆಸಿರುವ ಅಧ್ಯಯನ ಎಳೆಎಳೆಯಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ (ಕೆಐಎಡಿಬಿ) ಕೆರೆಯ ಜೈಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯ (ಎಸ್‌ಇಜೆಡ್) ಹಾಗೂ ಎಸ್.ಟಿ.ಬೆಡ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಕಾಂಕ್ರೀಟೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದ್ದು ಮತ್ತು ಇದರ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿರುವುದು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಹಂತದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿರುವುದು ಪ್ರವಾಹ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ಎಂಬುದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಅಂಶೋದ್ದೇಶ.

'ಬಿಬಿಎಂಪಿಯು ಜನರ ದುಡ್ಡನ್ನು ವ್ಯರ್ಥಮಾಡಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪದೇ ಪದೇ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಡಳಿತಶಾಹಿ ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪಿಗೆ ಜನರು ಬೆಲೆ ತೆರಬೇಕಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನೇರ ಆರೋಪ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

'ಬೆಳ್ಳಂದೂರು ಕೆರೆಯ ಜೈಗು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷದ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದೆವು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರೋವರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ (ಕೆಎಲ್‌ಸಿಡಿಎ) ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಯವರೂ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಜೈಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಗೂ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಆಗಷ್ಟೆ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾದಾಗ ಸ್ಥಳೀಯರೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ನಾವು ಇಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ' ಎಂದು ರಾಮಚಂದ್ರ ಅವರು 'ಪ್ರಜಾವಾಣಿ'ಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಕೆ.ಆರ್.ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬೆಳ್ಳಂದೂರು ಕೆರೆಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಈ ಹಿಂದೆ 60 ಮೀಟರ್ ಅಗಲ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು 28.5 ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಕುಗ್ಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೆಡೆ 20 ಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟೂ ಅಗಲ ಇಲ್ಲ. ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಹಸಿರು ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ (ಎನ್‌ಜಿಟಿ) ಆದೇಶವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಯ ಜಾಗ ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ನಿಯಮ ಮೀರಿ ಎಸ್‌ಇಜೆಡ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶ: ಕಣಿವೆ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಗರ ಮಹಾಯೋಜನೆ 2005 ಹಾಗೂ 2015ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು

ಕೆರೆಯ ಜೈಗು ಪ್ರದೇಶ 2005ರಲ್ಲಿ

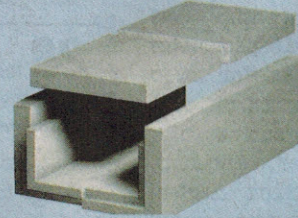
ಕೆರೆಯ ಜೈಗು ಪ್ರದೇಶ 2017ರಲ್ಲಿ

'ಕಾಂಕ್ರೀಟೀಕರಣದಿಂದ ಅನನುಕೂಲವೇ ಹೆಚ್ಚು'

ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಂಕ್ರೀಟೀಕರಣದಿಂದ ಪ್ರವಾಹ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಲ್ಕಾಂಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ ಟಿ.ವಿ.ರಾಮಚಂದ್ರ.

'ಬಿಬಿಎಂಪಿಯವರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ರಾಜಕಾಲುವೆ ಕಾಂಕ್ರೀಟೀಕರಣ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ನೀರು ಭೂಮಿಗೆ ಇಂಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹದಗೆಡುತ್ತಿದೆ. ನೀರು ಇಂಗಲು ಬಿಡದಿದ್ದರೆ ಪ್ರವಾಹ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಜೈವಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೇಲೂ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಏರುಪೇರುಗಳಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿಯೇ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಅವರು ವಿವರಿಸಿದರು.

'ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳು ಮುಂಗಾರಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹೊರೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಸಸ್ಯಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯನೀರನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ, ನೀರು ಭೂಮಿಗೆ ಇಂಗುವುದಕ್ಕೂ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ.'

ಯಾವುದೇ ಅಡ್ಡಿಗೆಲ್ಲದೇ (ಅಗಲ ಕಿರುದುಗೊಳ್ಳುವುದು) ನೀರು ಹರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಕಾಲುವೆ ರೂಪಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದೇ ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆಯ್ಕೆ.'

'ಕಾಂಕ್ರೀಟೀಕರಣಗೊಂಡ ಕಾಲುವೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನೀರನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನೀರು ಹರಿವಿನ ವೇಗ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ' ಎಂದರು.

ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ

ಕಣಿವೆ ಪ್ರದೇಶದ ಜೈಗು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿದ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ರಾಜಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಕಿರುದುಗೊಳಿಸಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟೀಕರಣ ನಡೆಸಿದ, ಕೆರೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಎನ್‌ಜಿಟಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

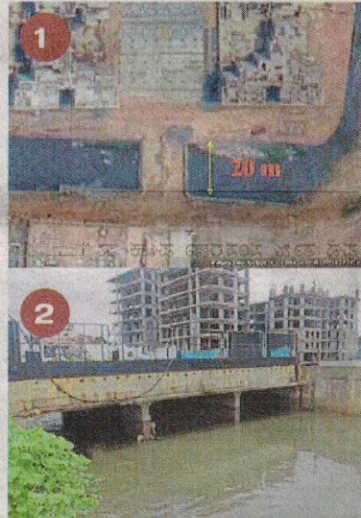
ಕೆರೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆರೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳೂ ಇವೆ. ಕೆರೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಇಲಾಖೆಯ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ಕೆಎಲ್‌ಸಿಡಿಎಗೆ ಈ ಹೊಣೆ ವಹಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಣ- ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಶಿಫಾರಸುಗಳು

- ಬೆಳ್ಳಂದೂರು- ಅಗರ ನಡುವಿನ ಜೈಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಸ್‌ಇಜೆಡ್ ಅನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಬೇಕು.
- ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುವ ಈ ಜೈಗು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಬೇಕು.
- ಉದ್ಯಾನ, ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.
- ಅಡೆ ತಡೆಗಳನ್ನು (ರಾಜಕಾಲುವೆ ಒತ್ತುವರಿ, ಕಾಲುವೆಗೆ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸುರಿಯುವುದು) ನಿವಾರಿಸಿ ಈ ಎರಡು ಕೆರೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಅಬಾಧಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಕಣ್ಣಿರಿಯಾಗಿರುವ ಇಲ್ಲಿನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು (ಭೂಮಿಯ ಮೂಲನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ) ಮತ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.
- ಒಕ್ಕೂಡು ಕೆರೆ ಬಳಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ಮಾದರಿಯಲ್ಲೇ ಈ ಕೆರೆಗಳ ಬಳಿಯೂ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ (ಎಸ್‌ಟಿಐ) ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.
- ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಲುವೆಗಳ ಗಾತ್ರ ಕುಗ್ಗಿಸುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಕಾಂಕ್ರೀಟೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
- ನೀರಿನ ಚಲನೆಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರವಾಹದ ತೀವ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗುವ ಅವರಣ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಕೆರೆಯ ಜೈಗು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಷೇಧಿತ ವಲಯ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಇಜೆಡ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕೆಐಎಡಿಬಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡವು ನಾಶಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಜಲಮೂಲದಲ್ಲಿ ಹೊಳು ತುಂಬುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ

ಗಿದೆ. ಇದು ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಜಲಮೂಲದಲ್ಲಿ ಹೊಳು ತುಂಬುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ

1. ರಾಜಕಾಲುವೆಯ ಅಗಲ ಕೇವಲ 20 ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಇಳಿದಿದೆ.
2. ನೀರಿನ ಸಹಜ ಹರಿವಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುವ ಸೇತುವೆ